

FINANČNI RAČUNI SLOVENIJE

Četrtna informacija maj 2013

Povzetek dogajanj v letu 2012

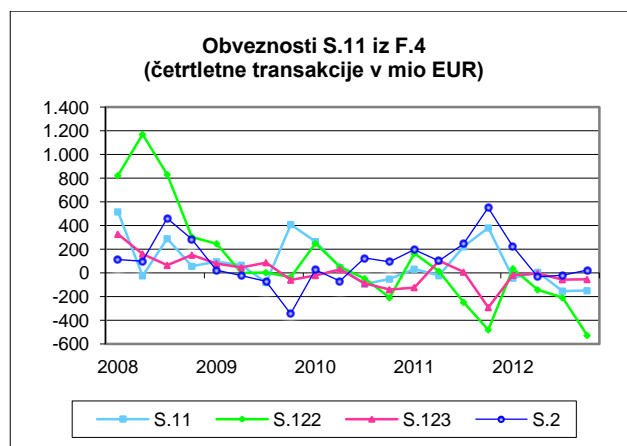
- **Nefinančne družbe** so zmanjšale terjatve iz posojil ter komercialnih kreditov in avansov znotraj lastnega sektorja in do tujine, na drugi strani pa močno zmanjšale najeta posojila pri domačih sektorjih in povečale v tujini.
- **Centralna banka** je iz naslova dolgoročnejšega refinanciranja močno povečala posojila bankam, hkrati pa so se povečale njene obveznosti do Evrosistema.
- **Banke** so zmanjšale terjatve iz posojil do nefinančnih družb in povečale do države ter zmanjšale naložbe v tuje vrednostne papirje. Nadaljevale so z razdolževanjem v tujini, povečale obveznosti iz posojil do centralne banke ter zmanjšale obveznosti iz vlog.
- **Drugi finančni posredniki** so zmanjšali terjatve in obveznosti iz posojil.
- **Zavarovalnice in pokojninski skladi** so povečali naložbe v domače in tuje vrednostne papirje ter zmanjšali vloge pri bankah. Zmanjšale so se rezervacije iz pokojninskih zavarovanj, predvsem zaradi predčasnih izplačil zavarovancem.
- **Država** je zmanjšala vloge pri bankah in povečala pri centralni banki ter povečala terjatve iz posojil do tujine in bank. Povečala je obveznosti iz dolžniških vrednostnih papirjev ter iz posojil do tujine in bank. Primanjkljaj države je v letu 2012 znašal 1,4 mrd EUR oz. 4% BDP.
- **Gospodinjstva** so zmanjšala vloge pri bankah, naložbe v vrednostne papirje in obseg najetih posojil.
- **Tujina** je zmanjšala naložbe v obveznice, posojila in vloge pri bankah, povečala pa naložbe v državne dolžniške vrednostne papirje in vloge pri centralni banki. Na drugi strani je povečala obveznosti iz dolžniških vrednostnih papirjev do zavarovalnic in pokojninskih skladov, zmanjšala pa obveznosti iz dolžniških vrednostnih papirjev, posojil in vlog do bank.

S.11 Nefinančne družbe

Finančna sredstva nefinančnih družb so konec leta 2012 znašala 43 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšala za 1,6 mrd EUR. Največ naložb so nefinančne družbe imele v **delnice in drug lastniški kapital**, in sicer 17 mrd EUR, od tega največ znotraj lastnega sektorja (76%). V letu 2012 so se naložbe zmanjšale za 251 mio EUR (predvsem zaradi negativnih vrednostnih sprememb). **Druge terjatve** so znašale 14,9 mrd EUR, predvsem iz trgovinskih kreditov in predujmov (86%), od tega 50% v okviru lastnega sektorja in 38% do tujine. V letu 2012 so se trgovinski krediti in predujmi zmanjšali do tujine (za 268 mio EUR) in znotraj lastnega sektorja (za 182 mio EUR). Nefinančne družbe so imele 6,3 mrd EUR danih **posojil**, predvsem znotraj lastnega sektorja (64%) in do tujine (27%). Terjatve iz posojil so se zmanjšale, največ znotraj lastnega sektorja (za 381 mio EUR) in do tujine (za 148 mio EUR).

Obveznosti nefinančnih družb so konec leta 2012 znašale 85,4 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšale za 2 mrd EUR. Najpomembnejši vir financiranja so predstavljale obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** v višini 36,3 mrd EUR, ki so se povečale za 192 mio EUR (predvsem kot posledica transakcij). Največji lastniki so bile nefinančne družbe (35%), država (22%), gospodinjstva (20%) in tujina (18%). Najeta **posojila** so znašala 32,7 mrd EUR, in sicer pri bankah (58%), v tujini (20%), pri nefinančnih družbah (12%) in drugih finančnih posrednikih (6%). Obveznosti iz posojil so se zmanjšale za 1,7 mrd EUR, od tega največ do bank (za 1,4 mrd EUR), v okviru lastnega sektorja (za 381 mio EUR) in drugih finančnih posrednikov (za 293 mio EUR), do tujine pa

povečale (za 245 mio EUR). Nefinančne družbe so imele 15,4 mrd EUR **drugih obveznosti**, predvsem iz trgovinskih kreditov in predujmov (77%), od tega do nefinančnih družb (54%) in tujine (38%). Trgovinski krediti in predujmi so se zmanjšali za 116 mio EUR.

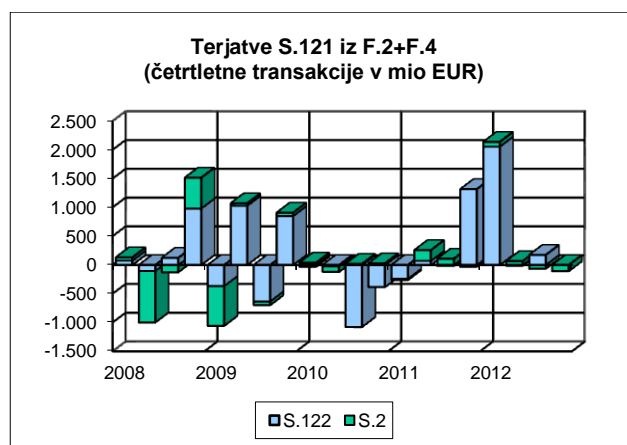

Primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti je konec leta 2012 znašal 42,4 mrd EUR in se je glede na konec leta 2011 zmanjšal za 370 mio EUR. Medsebojne terjatve in obveznosti nefinančnih družb so predstavljale 57% finančnih sredstev in 29% obveznosti.

S.121 Centralna banka

Finančna sredstva centralne banke so konec leta 2012 znašala 12,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 povečala za 2,3 mrd EUR oz. 22%. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so ostale na ravni s konca leta 2011 (4,8 mrd EUR), pri čemer je bilo 95% naložb v tujih, ostalo pa v državnih vrednostnih papirjih. **Posojila** bankam so konec leta 2012 znašala 3,7 mrd EUR in so se povečala za 2,2 mrd EUR iz naslova dolgoročnejšega refinanciranja. Centralna banka je imela 3,4 mrd EUR **vlog**, od tega 92% v tujini.

Obveznosti centralne banke so konec leta 2012 znašale 11,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 povečale za 2,3 mrd EUR oz. 24%. Obveznosti iz naslova **gotovine in vlog** so znašale 10,9 mrd EUR, od tega 43% do tujine (predvsem obveznosti do Evrosistema), 31% do gospodinjstev (vse iz naslova gotovine), 15% do bank in 10% do države. V letu 2012 so se povečale za 2,1 mrd EUR, od tega do tujine za 1,8 mrd EUR.

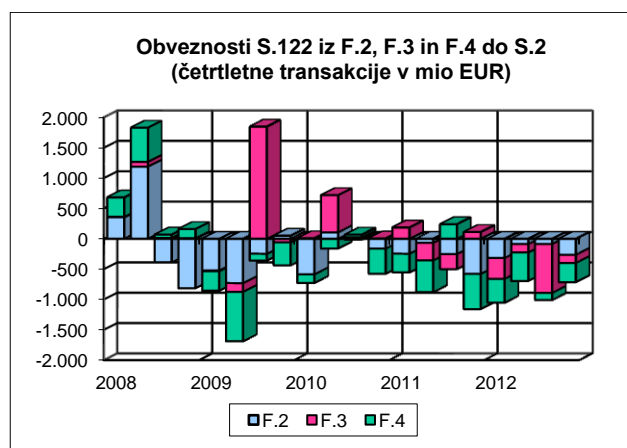

S.122 Druge denarne finančne institucije

Finančna sredstva bank¹ so konec leta 2012 znašala 49,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšala za 2 mrd EUR. Dana **posojila**² so znašala 37,6 mrd EUR, največ nefinančnim družbam (51%) in gospodinjstvom (25%). Terjatve iz posojil so se zmanjšale za 1,5 mrd EUR, pri čemer so se največ zmanjšale do nefinančnih družb (za 1,4 mrd EUR), povečale pa le do države (za 518 mio EUR). Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so znašale 6,9 mrd EUR, od tega 56% v državne, 29% v tuje in 10% v bančne vrednostne papirje. Naložbe so se v letu 2012 zmanjšale v tuje (za 583 mio EUR), povečale pa v državne vrednostne papirje (za 184 mio EUR). Banke so imele 3,3 mrd EUR v **gotovini in vlogah**, njihovo stanje pa je ostalo na ravni s konca leta 2011.

Obveznosti bank so konec leta 2012 znašale 45,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšale za 2,9 mrd EUR. Najpomembnejši vir sredstev bank so predstavljale prejete **vloge** v višini 26,4 mrd EUR, pri čemer so imeli največ vlog gospodinjstva (56%), nefinančne družbe (14%), država (11%) in tujina (10%). V letu 2012 so se obveznosti iz vlog zmanjšale za 1,7 mrd EUR, najbolj vloge tujine (za 844 mio EUR), države (za 361 mio EUR) ter zavarovalnic in pokojninskih skladov (za 215 mio EUR). Banke so imele 13,1 mrd EUR obveznosti iz najetih **posojil** (od tega 47% do tujine), ki so se povečale do centralne banke (za 2,2 mrd EUR, iz naslova dolgoročajšega refinanciranja) in države (za 336 mio EUR), zmanjšale pa

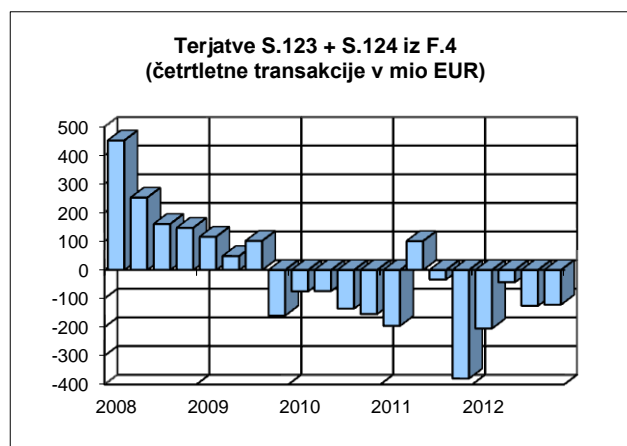
predvsem do tujine (za 1,3 mrd EUR). **Kapital** bank je znašal 3,3 mrd EUR, največji lastniki so bili tujina (44%), država (29%) in nefinančne družbe (15%). V letu 2012 se je vrednost kapitala bank zmanjšala za 428 mio EUR. Banke so imele 2,8 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev** in so se zmanjšale za 1,8 mrd EUR, predvsem do tujine.

S.123 + S.124 Drugi finančni posredniki

Finančna sredstva drugih finančnih posrednikov so konec leta 2012 znašala 6,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšala za 686 mio EUR. Največji del naložb so predstavljala dana **posojila** (3,5 mrd EUR), največ nefinančnim družbam (62%) in gospodinjstvom (29%). Terjatve iz posojil so se zmanjšale za 590 mio EUR, predvsem do nefinančnih družb (za 291 mio EUR) in tujine (za 208 mio EUR). Naložbe v **delnice in drug lastniški kapital** so znašale 2,2 mrd EUR, največ v tujino (55%) in nefinančne družbe (33%). Terjatve iz **vlog** so znašale 432 mio EUR, od tega 57% v domačih bankah in 38% v tujini. V letu 2012 so se povečale v tujini (za 147 mio EUR) in zmanjšale pri domačih bankah (za 67 mio EUR).

Obveznosti drugih finančnih posrednikov so konec leta 2012 znašale 8,2 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšale za 492 mio EUR. Največji del obveznosti so predstavljala najeta **posojila** (predvsem lizing podjetij) v višini 5,3 mrd EUR, od tega 62% do tujine in 34% do bank ter so se v letu 2012 zmanjšale za 390 mio EUR. Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so znašale 2,5 mrd EUR. Najpomembnejša postavka v lastniškem kapitalu so bile **delnice/enote investicijskih skladov** (71%), od tega 52% v lasti gospodinjstev. Vrednost investicijskih skladov je ostala na ravni s konca leta 2011 (1,8 mrd EUR), pri čemer so neto odlivi znašali 106 mio EUR.

¹ V četrtneti informaciji je za sektor S.122 (Druge denarne finančne institucije) uporabljen izraz banke.

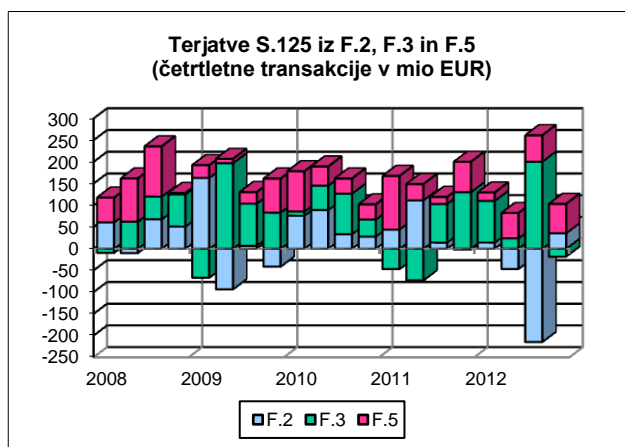
² Konec leta 2012 so oslabitve na posojilih dosegle 3,8 mrd EUR, kar je predstavljalo 10,3% vrednosti posojil. V finančnem računu se oslabitve na posojilih odražajo šele ob dokončnem odpisu terjatev.

S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi

Finančna sredstva zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec leta 2012 znašala 8,3 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 povečala za 742 mio EUR. Največ finančnih sredstev so imeli naloženih v **dolžniške vrednostne papirje** (4,4 mrd EUR), predvsem v tuje (55%), državne (29%) in bančne (11%). Stanje naložb se je v letu 2012 povečalo za 551 mio EUR, predvsem v tuje (za 430 mio EUR) in državne vrednostne papirje (za 125 mio EUR). Naložbe v **delnice in drug lastniški kapital** so znašale 2,2 mrd EUR, največ v tujino (42%), druge finančne posrednike (31%) in nefinančne družbe (16%). V letu 2012 so se naložbe povečale za 312 mio EUR, predvsem zaradi transakcij. Terjatve iz **vlog** so znašale 950 mio EUR in so se zmanjšale za 201 mio EUR.

Obveznosti zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec leta 2012 znašale 8,1 mrd EUR in so se povečale za 537 mio EUR. Največji del obveznosti so predstavljale **zavarovalno tehnične rezervacije** (5,2 mrd EUR), ki so se povečale za 138 mio EUR, pri čemer pa je prišlo do zmanjšanja rezervacij iz pokojninskih zavarovanj, predvsem zaradi predčasnih izplačil zavarovancem. V strukturi je delež rezervacij iz življenjskih zavarovanj znašal 47%, iz pokojninskih zavarovanj 23%, delež drugih tehničnih rezervacij pa 30%. Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so konec leta 2012 znašale

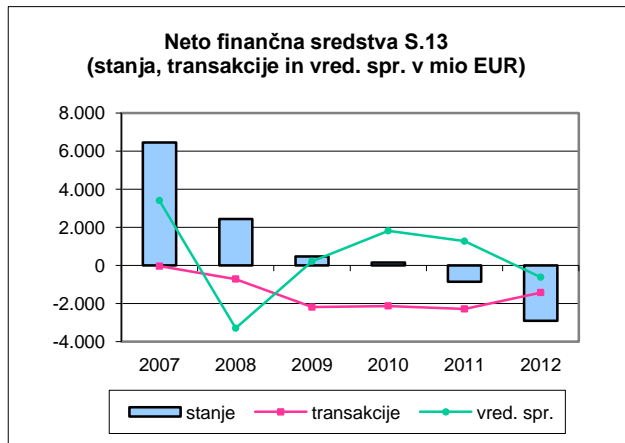
2,6 mrd EUR in so se povečale za 361 mio EUR (predvsem zaradi vrednostnih sprememb). Med temi obveznostmi so 1,3 mrd EUR oz. 53% predstavljale obveznosti vzajemnih pokojninskih skladov. Najpomembnejši lastniki zavarovalnic in pokojninskih družb so bili država (35%), tujina (15%), nefinančne družbe (14%) ter zavarovalnice in pokojninski skladi (13%).

S.13 Država

Finančna sredstva države so konec leta 2012 znašala 22,4 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 povečala za 202 mio EUR. Država je imela 11,3 mrd EUR naloženih v **delnice in drug lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (70%) in banke (8%). Stanje naložb se je povečalo za 374 mio EUR (predvsem zaradi pozitivnih vrednostnih sprememb). Terjatve iz **gotovine in vlog** so znašale 5,9 mrd EUR, od tega 51% do bank, 30% do države in 19% do centralne banke. Glede na konec leta 2011 so se terjatve zmanjšale za 1 mrd EUR, od tega v okviru lastnega sektorja za 841 mio EUR in pri bankah za 361 mio EUR, pri centralni banki pa povečale za 154 mio EUR. **Druge terjatve** so znašale 2,9 mrd EUR, od tega so terjatve, ki vključujejo davke in prispevke, predstavljale 86%. Največ drugih terjatev je imela država do nefinančnih družb (51%) in znotraj lastnega sektorja (30%). Država je imela 1,7 mrd EUR **terjatev iz posojil**, od tega 56% do tujine in 22% do bank, ter so se povečale za 987 mio EUR.

Obveznosti države so konec leta 2012 znašale 25,3 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 povečale za 2,2 mrd EUR oz. 10%. Država je imela 16,5 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, največ do tujine (64%), bank (24%) ter zavarovalnic in pokojninskih skladov (8%). Obveznosti so se v letu 2012 povečale za 2,1 mrd EUR (za 1,2 mrd EUR neto izdaj). Obveznosti iz **posojil** so znašale 3 mrd EUR, od tega 59% do bank in 29% do tujine, ter so se povečale do tujine (za 611 mio EUR, predvsem iz naslova EFSF) in bank (za 518 mio EUR). Konsolidiran **dolg** države je konec leta 2012 znašal 19,2 mrd EUR oz. 54% BDP (konec leta 2011 16,1 mrd EUR oz 44%).

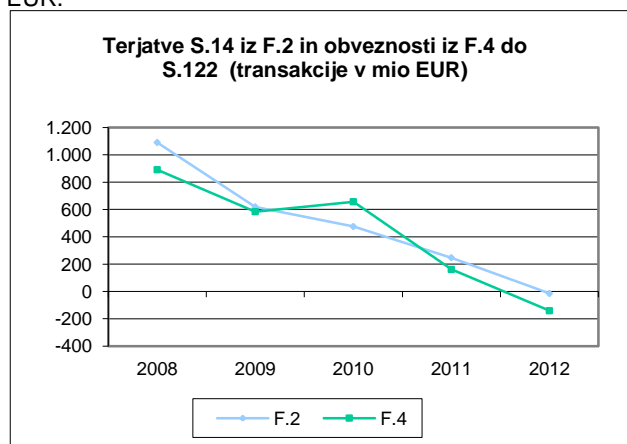
Država je imela konec leta 2012 **primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti** v višini 2,9 mrd EUR, **primanjkljaj v transakcijah** pa je v letu 2012 znašal 1,4 mrd EUR oz. 4% BDP (v letu 2011 2,3 mrd EUR oz. 6,3% BDP).

S.14 Gospodinjstva

Finančna sredstva gospodinjstev so konec leta 2012 znašala 37,1 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 zmanjšala za 260 mio EUR. **Vloge** so znašale 15,2 mrd EUR, in sicer 97% v domačih bankah in 3% v tujini. V letu 2012 so se vloge pri bankah zmanjšale za 38 mio EUR. Terjatve iz **gotovine** so znašale 4 mrd EUR. Gospodinjstva so imela 10,2 mrd EUR naloženih v **delnice in drug lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (72%), vzajemne pokojninske sklade (14%) in investicijske sklade (9%). V letu 2012 se je stanje naložb povečalo za 151 mio EUR, pri čemer je bilo za 228 mio EUR pozitivnih vrednostnih sprememb. Terjatve iz **zavarovalno tehničnih rezervacij** so znašale 4,4 mrd EUR in so se povečale za 121 mio EUR, predvsem kot posledica pozitivnih vrednostnih sprememb. V strukturi terjatev so rezervacije iz življenjskih zavarovanj predstavljale 57%, iz pokojninskih zavarovanj 27%, druge tehnične rezervacije pa 16%.

Obveznosti gospodinjstev so konec leta 2012 znašale 12,1 mrd EUR in so se glede na konca leta 2011 zmanjšale za 334 mio EUR. Obveznosti iz **posojil** so znašale 10,6 mrd EUR (89% iz dolgoročnih posojil), in sicer 87% do bank in 9% do drugih finančnih posrednikov. V letu 2012 so se

zmanjšale za 315 mio EUR, od tega do bank za 183 mio EUR.

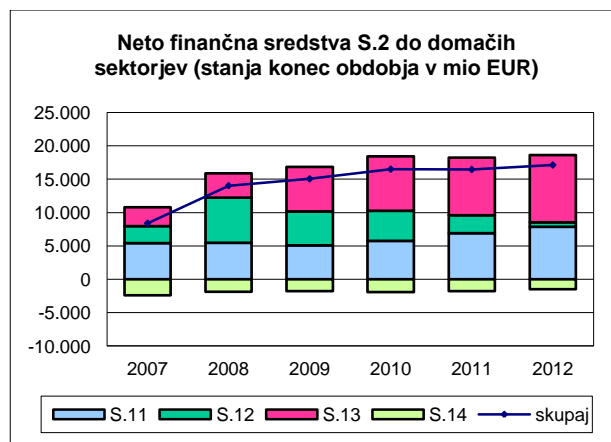

Presežek finančnih sredstev nad obveznostmi je konec leta 2012 znašal 25 mrd EUR.

S.2 Tujina

Finančna sredstva tujine so konec leta 2012 znašala 50,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2011 povečala za 698 mio EUR. **Posojila** so znašala 16,8 mrd EUR, od tega 38% nefinančnim družbam, 37% bankam in ter 20% drugim finančnim posrednikom. Terjatve iz posojil so se zmanjšale do bank (za 1,3 mrd EUR) in drugih finančnih posrednikov (za 217 mio EUR), povečale pa do države (za 611 mio EUR, predvsem iz naslova EFSF) in nefinančnih družb (za 245 mio EUR). Tujina je imela 12,2 mrd EUR naložb v **dolžniške vrednostne papirje**, in sicer 87% v državne ter 11% v bančne. Naložbe so se povečale v državne (za 1,7 mrd EUR) in zmanjšale v bančne vrednostne papirje (za 1,6 mrd EUR). Terjatve iz **gotovine in vlog** so znašale 7,3 mrd EUR, od tega 64% do centralne banke in 36% do bank, ter so se povečale do centralne banke (za 1,8 mrd EUR) in zmanjšale do bank (za 844 mio EUR).

Obveznosti tujine so konec leta 2012 znašale 33,4 mrd EUR in so ostale na ravni s konca leta 2011. Tujina je imela 9,5 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, od tega 48% do centralne banke, 26% do zavarovalnic in pokojninskih skladov ter 21% do bank. Obveznosti so se zmanjšale do bank (za 583 mio EUR), povečale pa do zavarovalnic in pokojninskih skladov (za 430 mio EUR) in države (za 134 mio EUR). Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so znašale 6,7 mrd EUR, od tega 48% do nefinančnih družb, 18% do drugih finančnih posrednikov ter 13% do zavarovalnic in pokojninskih skladov. V letu 2012 so se obveznosti povečale za 332 mio EUR (za 369 mio EUR preko transakcij). **Gotovina in vloge** so znašale 5,8 mrd EUR, od tega obveznosti iz vlog 5,2 mrd EUR (predvsem do centralne banke in bank) in so se zmanjšale za 226 mio EUR.

Neto finančna sredstva tujine so konec leta 2012 dosegla 17,1 mrd EUR in so se povečala za 668 mio EUR.

Institucionalni sektorji in finančni instrumenti

Institucionalni sektorji	Finančni instrumenti
S.1 Gospodarstvo Slovenije S.11 Nefinančne družbe S.12 Finančne družbe S.121 Centralna banka S.122 Druge denarne finančne institucije S.123 Drugi finančni posredniki S.124 Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi S.13 Država S.1311 Centralna država S.1313 Lokalna država S.1314 Skladi socialne varnosti S.14 Gospodinjstva S.15 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva S.2 Tujina S.21 EU S.2111 EMU S.2112 Ostale članice EU S.22 Ostale države	F.1 Monetarno zlato in SDR F.2 Gotovina in vloge F.21 Gotovina F.22 Prenosljive vloge F.29 Druge vloge F.3 Dolžniški vrednostni papirji F.331 Kratkoročni F.332 Dolgoročni F.34 Izvedeni finančni instrumenti F.4 Posojila F.41 Kratkoročna F.42 Dolgoročna F.5 Delnice in drug lastniški kapital F.511 Delnice, ki kotirajo F.512 Delnice, ki ne kotirajo F.513 Drug lastniški kapital F.52 Delnice/enote investicijskih skladov F.6 Zavarovalno tehnične rezervacije F.611 Rezervacije iz življenjskih zavarovana F.612 Rezervacije iz pokojninskih zavarovanj F.62 Druge tehnične rezervacije F.7 Druge terjatve in obveznosti F.71 Komerčni krediti in predujmi F.79 Drugo

Metodologija in viri finančnih računov

Metodološko osnovo za sestavo finančnih računov predstavlja ESA95 (European system of accounts).

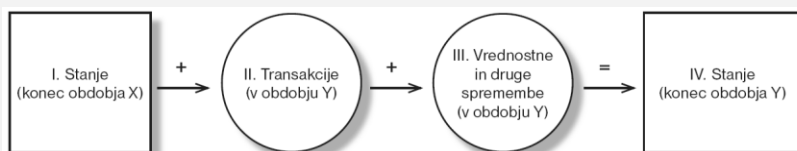
Osnovna načela ESA 95 so:

- vrednotenje vseh sredstev in obveznosti po tekoči tržni vrednosti;
- razlika med finančnimi sredstvi in obveznostmi predstavlja neto finančna sredstva (net financial assets);
- razlika med celotnimi sredstvi (finančnimi in nefinančnimi) in obveznostmi predstavlja neto vrednost (net worth);
- neto vrednost in kapital predstavljata lastne sklade (own funds).

Finančni računi prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.

Neto postavka finančnega računa predstavlja finančna sredstva zmanjšana za obveznosti in naj bi bila praviloma enaka neto postavki nefinančnega računa (neto posojanje oz. neto izposojanje).

Finančni računi tako prikazujejo razporejanje presežka oz. financiranje primanjkljaja posameznih institucionalnih sektorjev preko transakcij v finančnih instrumentih.

Finančni računi so nekonsolidirani in konsolidirani. V konsolidiranem računu so izločene terjatve in obveznosti med institucionalnimi enotami v okviru opazovanega sektorja.

Viri podatkov:

- četrtletni podatki (stanja in transakcije) na osnovi neposrednega poročanja institucionalnih enot:
 - nefinančne družbe (S.11): bilančna vsota nad 2 milijon EUR;
 - finančne družbe (S.12): bilančna vsota nad 1 milijon EUR;
 - enote države (S.13): bilančna vsota nad 8 milijonov EUR;
- bančna statistika
- statistika investicijskih skladov
- statistika mednarodnih naložb (IIP) in plačilne bilance (BOP);
- statistika vrednostnih papirjev.

Podrobnejše informacije o finančnih računih lahko najdete na:

- <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?Mapald=922>
- <http://www.bsi.si/iskalniki/bilteni.asp?Mapald=229>